

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2006-186

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Yhteiskuntahistorian laitos	
Tekijä-Författare-Author Lamberg, Paula			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Oliko Suomi näyteikkuna? : Suomen ja Neuvostoliiton kauppasopimusneuvottelut vuodelle 1950 ja vuosille 1951—1955 ja neuvotteluiden viivästymisen syistä			
Oppiaine-Läroämne-Subject Poliittinen historia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2006-01-25 14.57.2	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 60 s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimusaiheenani on Suomen ja Neuvostoliiton väliset kauppasopimusneuvottelut vuodelle 1950 sekä ensimmäinen runkosopimus vuosille 1951—1955. Tarkoituksenani on ollut tuoda esiin kaikki oleelliset Suomen ja Neuvostoliiton välisten kauppasopimusneuvotteluiden pysähtymiseen sekä neuvotteluiden uudelleen käynnistymiseen vaikuttaneet tekijät.</p> <p>Kauppasopimusneuvottelut vuoden 1950 tavaravaihdosta pysähtyivät oikeastaan ennen kuin ne olivat edes päässeet käyntiin marraskuussa 1949. Myöskään muiden maiden kauppasopimusneuvottelut eivät edenneet, vaan kauppavaltuuskunnat odottelivat Moskovassa toimeettomina. Neuvostoliitto viivytti varsinaisten kauppasopimusneuvotteluiden alkamista useilla kuukausilla, koska Neuvostoliitolla ei ollut pakottavaa tarvetta kauppasopimuksille, toisin kuin Suomella. Suomi ei ollut omavarainen valtio, joten sen oli ostettava tarvikkeita ulkomailta.</p> <p>Suuri osa tutkijoista on lähtenyt siitä, että Neuvostoliitto viivytti vuoden 1950 kauppasopimusneuvotteluita Suomen sisäpolitiikkaan liittyvistä syistä. Ylipäänsä Suomen ja Neuvostoliiton suhde on nähty Suomessa eräänlaisena erityissuhteena, jossa ei ole kylliksi huomioitu kansainvälispoliittista kokonaisuutta. Olen halunnut tutkielmassani tuoda esiin kansainvälispoliittisten tekijöiden merkityksen ja kylmän sodan asettamat reunaehdot. Suomi oli kuin pisara meressä Neuvostoliiton näkökulmasta. Neuvostoliitto keskittyi sen kannalta tärkeämpiin asioihin, koska samaan aikaan maailmalla tapahtui oleellisia muutoksia. Syksyllä 1949 Kiina oli liittynyt kommunististen maiden joukkoon ja kantoi siten oman kortensa kekoon kommunistien maailmanvallankumouksen osalta. Stalinin ja Mao Zedongin suhteet eivät olleet ongelmattomat, joten Stalin käytti runsaasti aikaa päästäkseen selville Maon aivoituksista. Myös Korean pohjoisosissa taistellut sissiliike Kim Il Sungin johdolla halusi levittää kommunistisen ideologian Korean eteläosiin Stalinin tuen avulla.</p> <p>Tutkielmani alkuperäislähteinä olen käyttänyt ulkoasiainministeriön arkiston kauppasopimusneuvotteluita koskevia asiakirjoja ja Moskovan lähetystön raportteja. Muina lähteinä olen käyttänyt pääasiassa suomalaisten tutkijoiden aihetta käsitteleviä teoksia. Ulkoasiainministeriön kauppapoliittisen osaston päällikkö Johan Nykoppin muistelmateos Kauppaa ja diplomatiaa tarjoaa sisäpiiriläisen näkemyksen, koska Johan Nykopp oli Moskovassa alusta loppuun saakka neuvottelemassa kauppasopimuksia.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords kauppasopimukset - Suomi - Neuvostoliitto - 1940-luku - 1950-luku kansainväliset suhteet - Suomi kauppasuhteet - Suomi ulkomaankauppa kylmä sota suurvaltopoliitiikka			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			